

Slovenský priemysel sa mení postupne, rozhodnú inovácie, diverzifikácia a ľudský kapitál

27.3.2026 - | Exportno-importná banka Slovenskej republiky - Eximbanka

Slovenské hospodárstvo vstupuje do obdobia postupnej transformácie, ktorú poháňajú technologické zmeny, tlak na efektivitu aj meniace sa globálne prostredie. Na konferencii Trendy slovenského biznisu 2026 to v panelovej diskusii venovanej budúcnosti priemyslu uviedol námestník generálneho riaditeľa Eximbanky Igor Barát.

Jedným z najvýraznejších trendov, ktorý dnes mení slovenský priemysel, je podľa neho automatizácia a robotizácia výroby. Firmy sú k nej tlačené kombináciou nedostatku pracovnej sily a rastúceho tlaku na produktivitu a nákladovú efektívnosť. „Podniky sa musia prispôbovať globálnej konkurencii, čo vedie k rýchlejšiemu zavádzaniu technológií. Výsledkom je vyššia produktivita, ale aj zásadná zmena štruktúry pracovných pozícií,“ vysvetlil I. Barát s tým, že rastie dopyt po kvalifikovaných pracovníkoch na úkor rutinných profesií.

Tieto zmeny sa premietajú aj do celkového charakteru ekonomiky. Slovensko síce naďalej stojí na silných priemyselných základoch, najmä v automobilovom sektore, no postupne sa rozširuje o segmenty s vyššou pridanou hodnotou. Popri tradičných odvetviach, ako sú strojárstvo, chemický či elektrotechnický priemysel, získavajú na význame IT služby, technologické riešenia či elektromobilita. „Transformácia prebieha, ale skôr evolučne než radikálne – nové segmenty zatiaľ dopĺňajú existujúcu štruktúru, nie ju nahrádzajú,“ doplnil.

Podobnú dynamiku vidno aj v oblasti exportu. Ten zostáva postavený na silnej priemyselnej báze, no postupne sa diverzifikuje smerom k technologickým a inovatívnym riešeniam. Práve diverzifikácia – sektorová aj teritoriálna – sa pritom stáva kľúčovým faktorom odolnosti ekonomiky v čase rastúcich geopolitických rizík a neistoty na globálnych trhoch.

Na meniace sa prostredie reagujú aj očakávania exportérov. Kým v minulosti dominoval dopyt po financovaní či poistení rizík, dnes firmy čoraz viac vyhľadávajú komplexné riešenia a podporu pri expanzii na nové trhy. „Mení sa kontext podnikania – rastie dôraz na riadenie rizík a flexibilitu. Eximbanka sa preto prirodzene posúva do role strategického partnera,“ uviedol I. Barát.

V tomto kontexte sa ukazuje, že problémom nie je nedostatok finančných zdrojov, ale skôr kvalita projektov. „Kapitál je k dispozícii, no chýbajú dostatočne pripravené a ambiciózne projekty, ktoré by ho dokázali efektívne využiť,“ skonštatoval.

Z dlhodobého hľadiska by sa slovenský export mal posúvať smerom k vyššej technologickej úrovni a pridanej hodnote. V krátkodobom horizonte to znamená posilňovanie existujúcich odvetví a rozširovanie exportných trhov, v strednodobom väčší dôraz na inovácie, digitalizáciu a služby a v horizonte dekády budovanie znalostnej ekonomiky založenej na výskume, modernom priemysle a energetickej odolnosti.

Kľúčovou podmienkou tejto transformácie však popri priaznivom regulačnom a podnikateľskom prostredí zostáva ľudský kapitál. Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov je najväčšou brzdou rozvoja: „Vzdelávací systém nedokáže dostatočne reagovať na potreby trhu práce. Máme kvalitný teoretický základ, no slabšie prepojenie s praxou a nedostatok líderských zručností,“ upozornil.

Situáciu zároveň zhoršuje odliv talentov do zahraničia, ktorý oslabuje inovačný potenciál krajiny.

Aj napriek týmto výzvam má slovenský priemysel dobré predpoklady na ďalší rozvoj. Disponuje technologickým zázemím aj schopnosťou adaptácie, hoci tempo zmien zatiaľ zaostáva za najvyspelejšími ekonomikami. Najväčšie príležitosti pritom vidí v oblastiach technológií, inovácií a zelenej transformácie, pričom perspektívne sektory zahŕňajú energetiku, elektrotechniku, IT či obranný priemysel. Základným predpokladom úspechu však bude schopnosť firiem aj celej ekonomiky prispôbiť sa novým podmienkam: „Budúcnosť bude patriť tým, ktorí dokážu investovať do ľudí, inovácií a rýchlo reagovať na zmeny. Flexibilita a kvalita rozhodovania budú rozhodujúce,“ uzavrel svoje vystúpenie I. Barát.

<https://eximbanka.sk/slovensky-priemysel-sa-meni-postupne-rozhodnu-inovacie-diverzifikacia-a-ludsky-kapital>